

ოვერის

გაზეთის დასავევი და ყველა განცხადება დასაქმებულ უნდა მიმართოს: თვიური რედაქციის ფრეილინის ქუჩა, ბასტიონის სანაპირო, № 5, ხოლო გვერდის საგაზეთოს, გოლიცინის პოსტოფიცია, წყაროების გამაგრებული საზოგადოების განცხადების სანაპირო ანაბრის სანაპირო სანაპიროს ქუჩაზე.
ფასი განცხადების: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპიტალი.

გაზეთი ღირს			
თვე	ან. კ.	თვე	ან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი — ერთი შუბრა

1877—1888 **საპალიტიკო და სალიტერატურული გაზეთი** 1877—1888

ბაზ. „თამარის“ ჩამოსხმისაზე.
ვისაც კარ. „თამარი“ ნახევარ წლით ჰქონდათ, გამოწერილი, ვადა შესურულია, სეიდრი სიამბრეთი სურულიად კაცსაყისი და გასეთის გზაზეა ამ თვისი შევიდა ამ მოქმედით.

ტყელობა, 8 აგვისტო
წიგვანდელია გაზაფხულმა ძალიან არა ბისმარკის ფიქრები. კაცს თათქის სულ დაწერილი ჰქონდა საქვი, ქსელები ოსტატურად გაბეულ-გამომხეული იყო და გულ-მიადული ევროპა დედ-დედურად ელოდა, აი ამ ქსელა გაზატურება რამე, ან ახლა ამ მშვიდობიანი მიმდინარეობა საქმეების დაღრმავება, ოსტატობა ვარციის ქურუმის თას ირანს და, ვინ იყოს, როგორ დაატრიალებს ქვეყნისა და სახელმწიფოს ბედსაო.

მაგრამ სწორად ამ დროს გამოეცა ხელიდან ბისმარკის მოხუცი იმპერატორი ვიკტორი, რომელიც არაფერში არ ფინანსდებოდა თავის კანცლერს და რომელიც იმისთანავე ვითარდა, რომელიც თავისი სახელმწიფო, გაერთიანდა თავისი სამშობლო.

ფრედრიხ მესამეს გამეფებამ სრულიად შესცვალა საქმეში მსხველდობა და ბისმარკს ისე გაუჭირდა საქმე, რომ კინადამ არ დაეხიზა სახელმწიფო სამსახურს. მაგრამ თან იმედით ჰქონდა, რომ უკურნებელი სენით შეპურებული ფრედრიხ მონარქი დიდს ხანს ვეღარ იცოცხლებოდა, და ყოველ დღისთანავე ეცხადებოდა თავისი თანამშრომლობა იმ დრომდე.

ფალესტონი

შინიშნავი ჩაბის დიუნიკადან.

1. პასუხის-გება ნაბეჭდის სიტყვისა.

ფიქრი აღმართილი ტინი იყო მარტო-მარტო და უძრავად დიდხანს მიუძღვოდა და შევრდომილი, თავისი თავით ფიქრი მოსაზრებლად, თავ-შესაფარიდან გამოვიდა და სიტყვად გარდაქმნა. იგი სიტყვა აზრის აღმოჩენად იყო და ვისც, თავისი მხრივ, დიდია და ქვეყნადარსა.

ხოლო, რადან სიტყვა უბრალოა იხი იყო, ბევრა და სხვა არაა, თანაც*) ამ წლის 2 (14) იანვარს შიგნით ფრედრიხ დიდს დღეობა და დესპანსული გარდაცემდა იონიკის წლის იონიკი ოპილის განთქმის მამულიკილია, ერთი გათქმის და ყველაზე სახელმწიფოს შევილის მშველას, ზარბაზნა ტაქტიკისა. ტაქტიკის დაბადება ვედნის (ფრანკიზა) 2 (14) იანვარს 1818 წლისა, დიუნიკის სიტყვად, შვიდი იყო გამოხატვის პოეტის რაინდურის კვლახისგან და ისტორიისა და ბუნების მეტეფიკის იმწინა, 1854 წელს

ვიდრე გამეფებოდა მეფრედრიხისა, ვიკტორი II.

99 დღის შემდეგ გამეფდა ვიკტორი II-ისა, თუმცა ვიკტორი II-ისთვის დროს გამეფდა, როცა პრუსიის კოვილივი მიწმარდება ხოლო, მაგრამ ბისმარკი მინც არ დაწმარდა და, აჩქარებით შეუდგა თავის ჩამოცილის საქმეების ხელახლად მომართვას. რაც გაზაფხულზე დრო დაჰკარგა და საქმეები აერ-დერი, ზაფხულში მოინდებო იმისი დაბრუნება და გასწორება.

მართლაც და ამ ზაფხულს ძალიან აჩქარდა საქმეები პრუსიის კავშირში. ახალგაზრდა იმპერატორმა, რომელიც დიდის პრუსიის ცემით ევადება თავის კანცლერს და ყოველსავე ეჭვს გარეშე მანა იმისი სიბრძნე, მოხერხებული ჰქუ და მამულის-შელობა, მხედ დაიწყო თვითონვე მოქმედება და დიდის რჩინაობით გამოეუბანარა ჯარსა და ფლოტს რესერვტებით; მერე ჰქანა რუსეთის იმპერატორი პეტერ III-ისა, მეფე დანიისა, და ახლა ამირობს ჰინახოს ავსტრიის იმპერატორი ფრანც-იოსები, იტალიის მეფე ჰუმბერტო და თავისი დიდი დედა, ინგლისის დედოფალი ვიქტორია.

როცა ჰქონდა საგნად იმე რატორების ნახვად პეტერ III-ისა, ან რაზე იქნება მოლაპარაკება სხვა მეფეებთან და იმპერატორებთან, ამაზე არავინ არა იცის რა. განუთები სრულიად გვიგონა რამე. მაგრამ გადაწყვეტილი ვერს გვეუბნებინა. გაბეული აქვთ მხოლოდ გაუთავებელი და განურკვეველი დანაშაულის იმზე, თუ რას მოასწავებს ან ერთი დარბაზობა გვირ.

ვისის არსებობის დამკვრებებსა და განაგრძობებს მისწრაფობა და, რათა ეკლ-დონეველდ არ გამოვიდეს, ასობის შევეშობა. ასობი, ნაწირი იგივე სიტყვა იყო, ხოლო ამ უკანასკნელს ეწერა ერთის ფურცლის ქალღმრთელი, ფრთებს და დაუწყეს ძებნა და საბეჭდო შექმნა. ამ სამჯერ გარდაქმნა აზრისა მხოლოდ იმისტორიაც სხად განაწილა.

ისტორიის ყოველს ამ ხანასა ნაწილის ემსახურება აზრის გაძლიერება და ამასთანავე ისიც, რომ თანდათან უფრო მეტი მოაღებოდა დედოქისა. ცოცხლის აღმართის სიტყვა მხოლოდ რამდენ იმამე კვირის ამის მიმართული, ნაწირი ბუნების ესაუბრება და ეხასება, ნაბეჭდო—ყველას.

ვიწინასთან, ან მეორე, ან რას უნდა ნიშნავდეს მეორე და მეტამეო. საკმაოდ ცხადად ისა სხანს ამ დანარკადამ, რომ გერმანია კავშირს ჰკრავს, მეგობრობის ნდობის რუსეთთან და უნდა განამარტოვოს საფრანკეთითა.

ანუთი რა გასამტყუნარი არაა ანუთი, რომელიც, რომელიც თვით დიპლომატებსა და მთავარ-მინისტრებსაც უჭირთ, ანუ ვერ გაუხედნიან განმარტობა ნამდვილად დედოფანდელი ყოვე პრუსიისა და მისი სიტყვებით კაცს როგონად ვერა გაუკარა, რა მხადეგება ხვალისთვის, რა ელის ქვეყნებს რამდენიმე დღისა და კვირის შემდეგ.

სიტყვა სალისბერისა, წარმოთქმული დორდ-მერის სადილზე საგარეო პოლიტიკის შესახებ, სრულიად არავითარსა ბუნის ამ გვაძლევს ხელში გარკვევის შეცდომად დედოფანდელი მეგობრობა ევროპის პოლიტიკისა. ზოგიერთი გაზრდა სმარტობისა ამბობენ, რომ სალისბერის სიტყვას უნდა გამოეყვანებინა რამე და კი ვერა გამოეყვანა—რაო. იგი სიტყვა მეტად ბუნდოანია, დიდილომტურია. მერმისი ამ სიტყვის შემდეგ იმევე ბურჟოა არის მოკული, როგორც წინად იყო. სიტყვის მიხედვად ზოგიერთი ეჭვი და სურვილია გამოთქმული, მაგრამ არც ის ეჭვი და არც ის სურვილი არაფერი არ გვიხანს, არაფერი არ გვიმეფავს.

ფიქრი დანე არ არის, კაცმა ისე უკანასკნელს ხანებში მიღებულს დეპუტებს უნდა მიუქცოს ურთადეება და მათის მიუქცობით შეეცნოს, რა გვარად შეიკვლია დედს პოლიტიკა

ნაბეჭდო სიტყვა ამ სალისბერ არ იცის, არც დროსი და არც მანძილი. თუკი ერთი დანადა, მიუღს საცუენება ა სოცლებს. გზის კვლევის დროს იგი ყველაფერს გადარჩავს, ყველას მიუქცობს, ნების ყურწყს კი ვაჯანს და გაივლის.

შეიძლება ნაბეჭდო სიტყვა ქარსა და წყალს მისცენ, ყური არ თხოვონ, დაიწყონ, ზოზლით შეგებონ, იმისი აღიღო ახალგაზრდა მწერლების ნაწილებმა დაიჭირონ, მაგრამ არასწორად კი არ მოკლებს. საქმარისა ნაწილებს შემთხვევით თალი მოკარას ვინმე მიღებულს წიგნს, ან ქალღმრთის ნაღვლს, რომელიც შეგეული ყოფილა რამე, და იგი, ვითომ-სამუდამოდ დაღუპული, კვლავ გასოცლებმა და კიდევ ბევრი მოღვადა და შიშამაღლობა წაიხიბავს. ევროპათარი კვლევი ვერ შეუძლებლად ვინა, ევროპათარი გლო-სურე ვერ შეაყენებს იმის ტალას! ერთი დიდი-სიტყვი ბრძოლა, ვა მიტო და ყოველ ევარს ბრძოლას იტყნს, უფლები და დაურკვეველი შეიქმნება. კეტს დასცემთ თემი? კარგი, მაგრამ განა ჰაერის ცემა შეიძლება

ევროპისა. ამ მხრივ დიდად საყურადღებოა იროიდე დევიმა, რომელიც ამ ორს-სამს დევიმა დაჰკანაგებს დევიმა საგენტობებსა და რომელიც ცხადად ამტკიცებს, რომ ბისმარკი, კაცად გავიყვებით მეუბნება, დაუწყებელია ამას ქსელებს და ვიდასც უპირებს ბადეში გაბას.

ერთმა დევიმა გავსწავა, რომ ეფედ-მარმალი მოალტკე დაეთობა ვამსხურსაო. სახელიდანის სარდალის გამოხვდა სამსხურისა და დიდად საურადდეობა ამბავია ამ გარემობას არ შეიძლება გავმორი არა ჰქონდეს იმ სიტყვისათ, რომელიც წამოუთქვამს იმპერატორს ვიკტორს იდერის ფრანკეფურტში 4 ივლისს: სულ რომ გასწავდეს ჩვენი ჯარი, მაშინაც ერთი დაეფობა იქიდამ, რაც უჭვეცი-ნიათ. დევი, გივიტოს 18 კორპუსი და 42 მილიონი გერმანელი და ერთს ქვას, ერთს კენჭსა-კი არ დაესობათ ჩვენი მამუ-წყობისათა. დვთივ განსვენებულს მამჩემს ტუეულად სვებენ იმ სამარცხინია ბრალს, ვითამ იმს შეეძლოა დევიტო რამე დიდთა წარსულთა დროთა შეინებელიდაო.

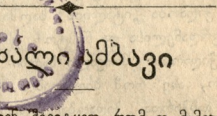
რას ნიშნავს ყოველიც ეს? თუ დარბაზობა გერმანის იმპერატორისა, რუსეთის იმპერატორისა; დანიის მეფისა, ავსტრიის იმპერატორისა, იტალიის მეფისა და ინგლისის დედოფლის წინამე მომსახურებელია მეგობრობის მოაღვაზეთა შორის, მშვიდობიანობის ევროპისთვის, როგორც ამტკიცებს სალისბერი, მაშ რადანს ნიშნავს შემოსაწეული რჩინაობისა და ამქვრით სავე სიტყვები

აღუწებულს კოცონში ჩაგდებთ? კეთლი, მაგრამ განა აზრი, ფიქრი დაიწესი ვანადლეული, მოხბთ, თუ მართლა და ძლიერნი ხართ, მიუღს ერთში კითხვის ცოდნა, ხოლო ყოველთვის მოიქმნება ვინმე დაწიში, რომელიც უფიქრო და უსოლინია ალუწილელი ძალა და ძლიერებაო, მეტყევი. მართალია, ხოლო ამ ძლიერებისათ ნურც იმ სასუბის-გებას იწვევს, რა სასუბის გებაშიც იგი. ჩვენს დროში სწორად ეს სასუბის-გება მიხზო, რომ ისეთი ძალა აქვს აზრსა და ისეთი ხანგრძლივი სიკაცხლუ: ნუ წარბევი ამ ძლიერების და ნურც იმს ეკლებით, რომ ბორკილით შემოკოთ და შეკოთ იმისი თავისუფლება. იმით წინააღმდეგ, რომელიც სიტყვას და აზრს თავისუფლებითა ბორკ-ჰპატილებენ, ხოლოდ ერთადერთი მართალი და უტყუარი იარაღია: ზოზლი და დაიწყება. მხოლოდ საზოგადოების შეუღება ამ მხრივ ბორკებს წინ აღუდგეს და იმის გავრცელებას ხელი შეუშალოს.

იმპერატორის ვიკტორისა ფრანკეფურტში? მოალტკე რად შეუბნა აქ მოალტკემ სიტყვა რად ისევ მაშინ, როცა სეპტენტის შემადებაზე იყო დანარკი: ქვეყნის გაგურება დიდ-ძალის ჯარის შენახვაო. ხოლო ამოდენა ჯარი საჭირო იქნება, თუ ელზას-ლორენზე ხელს არ ავიღებთ და არ დაესობათ ამ ქვეყნებსაო.

ვინ იცის, იქნება ან ეს სიტყვები, ან დახატულებით ამ გვირვიე შესწავლდება მოალტკესი იყო მიზნი იმისი, რომ სახელგანთ და უსწესი სარდალი დაეთობა სამსხურს. მით უმეტეს საფრანკეფლის ესა, რომ სულ რამდენსამე დედს ადარ გაუფლია ამის შემდეგ და ჩვენ წავიკითხეთ ფრანკეფურტში წარმოთქმული სიტყვა იმპერატორის ვიკტორისა, რომ დევი, სულ გაუწავს 18 კორპუსი ჩვენი ჯარისა და 42 მილიონი ჩვენი ერი, დათმობთ-კი ვერას დათმობათო.

გნახთ, გამართლებდა თუ არა ის აზრთა, რომელიც ზოგიერთმა განხება გამოსთქვა ენის განტო, სახელგანთ, ის, რომ გერმანია ყველას უმეგობრდება, რათა მხოლოდ ერთი სახელმწიფო გაიხანოვოს და განსაჯებოს და შეეყვანოს ავიღოდა დაამარტონისა.

* * * ჩვენ შეიკვთო, რომ თ. მამია გურიელს, მწერლობაში ფაზულად ეწმობს, დაუწყოს და კიდევ შეუძლებელია ამირობის ილიის რამდენსამე აღგოს თანამანია. პოეტს

ჩვეულებრივად, რომ თქვენ მიერ გატარებული სიტყვა შემდეგში წარმოსდგება თქვენის საფლავის წინაშე თქვენად განსაჯულად? თუ ერთი ნაკეთიან მოგსხლტა, იგი თქვენ აღარ გეუთვნისთ. შეგიძლიათ, რომ აღიწერო წარმოიდგინოთ, სად გაიღვამს ფეხს ის სიტყვა, რა გვის ნიაღვრე აღმოაქვს ნაყოფს. ჩაუთქვინთ ამ სიტყვებს! იგი ყოველს შიშამოგლობისთვის ითესება, იმით მწერიენენ და აღწავლილია და თქვენ-კი მითესებო ხართ.

წიგნის გამოამეველსა და შექვლელს ეტყული: ჩაუკად განარჩიეთ და განხილეთ ის ნაწარმოები, რომლის გეგმაც მამულისა ილიის რამდენსამე აღგოს თანამანია. პოეტს ნუ დაგაწელებთ, რომ ის მავაგო, რომელიც ამ წიგნზე წარმოთქვამს, თქვენი სასჯელი არის. აზრით არის გეგმაც მამულისა ილიის რამდენსამე აღგოს თანამანია. პოეტს ნუ დაგაწელებთ, რომ ის მავაგო, რომელიც ამ წიგნზე წარმოთქვამს, თქვენი სასჯელი არის. აზრით არის გეგმაც მამულისა ილიის რამდენსამე აღგოს თანამანია. პოეტს

განზრახვა აქვს სრულად გადმოიღოს უკვდავ ჰომაროსის ქმნილებათა. ღმერთი თარგმანისა რუსთველისებური აქვს.

* * ქალაქის ქუჩებზე, ხშირად უფრო მყარებულს აღვიღებში, ავადმყოფი ბავშვები გამოდიან და არა ერთის მწახველის ყურადღებას იქცევენ თავიანთი საკადავის სახანაობით. გაკვირებულს მშობლებს ავადმყოფი შვილები ბედის ანარად დაუგვიდათ და სხვა კაცობარონი არა ჰყავს, რომ მიხედოს სწულს ყრამებს. ერთი ამ გვარი ბავშვი გუშინ პირადის ნაგონის ქუჩაზე იჯდა. პოლიციელისა ვიქოდა, წადი პოლიციისა, შემოვიდას იქვედენ და სამკურნალოში გაგზავნიანაო, მაგრამ ცალიერი სიტყვა არაფრად წაადგა სწავალსა. კარგი იქნება, ქალაქის გაშვება, ღატკე დღეების ავადმყოფი შვილებისათვის რამე მზრუნველობას გასწევდეს.

* * შაბათს დღით პეტერბურგიდან ბორჯომში მოაბრახნებულა მისი უმადლოობა ოღვა თეოდორეს ასული.

* * გუშინ-წინ, ვერის ხიდის სარწყულზე ბანაობას * დროს, ვიღაც პატარა რუსის ბიჭს შეგინკოს და იმის ამხანავეს თვლი მოუკრახთი მოკრახტევი ბანკსათვის. უსურველად წავალში, ხელი უტყარიათ და ნაპირზე გააშუტანათ. თავი რომ მოუხდათ, სპირტში წაიწი ვეი დღეულა. ბიჭებს ის ბანკ ერთის მოაწინადელის ბავალისთვის მიუტანათ.

* * ბანს დე-შტარცის თვალთ-მაქცხა და სხვა-და-სხვა გრანფელოზის მოხელეს კვირას წარმოადგინს გამართვა არ მოუხდა, ხალხი ძალიან ნაკლებად მოსულიყო.

* * ამ თვის შვიდს დანიშნული იყო ვინაღობის * ოტალიონი * ბაღში ქულა ტრანდალისა და ნესტარცისეულასი. ქიდაობაზე მოავალი ხალხი დაესწრო, ასე რომ ბილიეთების შოვერც გასქირდა. ქიდაობა დაიწვეს ვინა ბატარა მოკიდებდნა და მერე

გამოვიდნენ კულა გრანდელი და ნ. ცხებუა. ორივე მოკიდებენ სრულდებით ტრეტლები იყენენ წელ ზეითი. გამოვიდნენ თუ არა, ცოტას ხნის შემდეგ ცხებუამ გლდანელი მოიგდო ქვეშ, პირველ წაუკიდა და ზურგზედ შეეჯდა. ცხებუა სტილობად პირიანად გამოვიდნენ გლდანელი, მაგრამ ჩვეულებრივად გლდანელს მალე გამოუჩნდნენ ქომადნი, რომელთაც ვაუფელეს მოკიდებენ. თითქმის ყველა დამსწრენი ცხებუას სთელიდნენ ვა-მარჯველად. აქედან იმერლებმა ცხებუა მოაკლეს და წაიყვანეს „უახსა“ ბაღში საქვივად. იმავე დღეს, საათის თერთმეტზე, ღამით, ცხებუა ეტლითა და ზურგით დასტირანობდა თავისი ძმა-ბიჭებითურთ ქალაქის ქუჩებში, როგორც გამარჯვებულნი გამოვიდნენ.

* * წარსულს შაბათს სოფ. ხსად-ქაღმეში წარმოადგინა იყო გამართული საქალბობა სკოლის სასარგებლოდ, რომელიც უნდა დადარსონ ჯ. მ. მ. კარგელაძის თაოსნობით. ითამაშეს ავ. ცაგარლის „ბიუჟი“ ნ. გაბუნია-კავარის მიანაწილებობით, წარმოადგინა მკერდები ჩაიარა. ბოლოს ბანა ნ. ნებეგიძემ გლეხური სტენები წაიკითხა, რითაც დიდად ასობოვიდა საზოგადოებას. ნ. გაბუნია ცხარლისამ კარგად იმერია რამდენიმე ქართული ხმა. შემოსავალი ხუთ თუმანამდე იყო.

* * სოფ. სახნერეში, წარსულს კვირას, ენ. მაცა იოსების ასულის წერეთლის თაოსნობით, წარმოადგინა გაუმართავი: უთამაშითი კომპლია გულბანდელი სთავარულია და „ქუჩა-წი“. ეს ორივე პიესა რიგინად წარმოადგინათ. შემოსავალი ათ თუმანამდე ყოფილა. ეს ფული დანიშნული იმავე საქალბობა სასწავლებლისათვის.

* * ნ. ს. ავგისტოსს, მეშველ განყოფილებაში, ვინაროს ტრაქტორში, მეორედ იქნა შედგენილი წყნება გარის მართის გულს აღიქმანდო ვინაროს და ოს ავგისტოსს დასწარ გვერდში და გაქცა. დასწარი ვა-პეტაჟის საავადმყოფოში, შეეჯავდნენ დაე-ბეს.

* * ნ. ს. ავგისტოსს, მეშველ განყოფილებაში, ივარ გენიაშვილი, გაქმნილი ვარის-გაცე პირველის გვეგისს ავგისტოსის დროუნიას, დასწარს და წარადგინეს საავადმუნდო სასმარაველოში.

* * პირველს განყოფილებაში იმავე დღეს დაიჭრეს ოქროს ფერი ტყენი. წინა და უკან მარცხენა ფეხები გაუჭრებულ აქვს: შე-ზღას და ცხვირზე ფიფი ნიშები ახის.

* * ნ. ს. ავგისტოსს, საღამოს ათს საათზე, ტყუილის მსგავსებულად აღიქმანდო ზარ-ტყის ტყის რეის გულს ვინაროს მოკვარეს ოქროს ქმნილობა 30 მანეთისა. ქურდი ყოფიდა ტყუილის მართის გულს გორაკ მელიშვილი, რომელიც ამ უმად დასწარილია.

* * ნ. ს. ავგისტოსს, მეშველ განყოფილებაში: თვლილის მოქალაქის გრიგოლ პაატაიის სარდალიდან მოუპარეს 360 მანეთი ფული; ოქროს საათი და ვერცხლის ქმნიარი 140 მანეთისა. ქურდი ყოფიდა სოსო ვარძილაძე, რომელიც პოლიციამ იქვე შეიპოვა.

სამირო სნა და საბიშო კილო. სავანეთის ერის მოქალაქობრივეს ცხოვრებაში დახვდა სხვათა შორის ერთი უტყუარი ქვეშარიტება: პოლიციის ერთობას ტენს ერთობაც მოპყვებოა. და მართალიც არის. ჩვენ რომ პოლიციის ერთობა ხშირად არა გვეჩიან, ამას ჩვენის, მეტადრე სალო-პარკო, ენს სხვა-და-სხვაობაც ამტკიცებს. მე აქ არ ვაშობ იმ სხვა-და-სხვაობას, რომელიც ერთს ენს მეორისაგან განასხვავებს, გვაჩვენებს იმათ სხვა-და-სხვა ვეგარობას, ანუ ნათესაობას. აქ ხსენებული განსხვავება სა-თვბო კილოს სათარებსა უფრო ეტე-ბა, ჰმეტავს ითავბო კილოს დამოკიდებულებას საზოგადოა, სამწერლო ენაზე.

საღიტიტატურა ენის ბედი თემის ბედთან არის შეერთებული. ეს თქვათ რომელსამე ერს შეადგენს რამდენიმე თემი; და თემშიც პირველად დაიწყება მოქალაქობრივი ცხოვრება, იმ თემის კილოც საზოგადოა, სამწერლო ენად ხდება. ბატონს თავის ხელთან ერთად თემის ენაც შეაქვს პრაიენ-ციაში.

ჩემშიაც ვერც ყოფილა. ზემო-ქართ-

ლიდამ გამოვიდა პოლიტიკა და იმი-სი ენაც გამოვიდა საქართველოს დანაჩენ თემთათვის. ზემო-ქართლით მე არ ვაშობ პოლიციის მტეხობის საუფლებელს; იგი იპარება აგრეთვე მსხმებს. მართალია, ქართლში პარ-ეულად განზად პოლიტიკური ცხოვრე-ბა, მაგრამ იმდენად უსუსი იყო, რომ თავის ძლიერების გამოთქმული სწ-მულაობა არ მოეცმებებოდა: ლიტე-რატურა ვერც არხად იყო. ანაწინს გამოგონებით მოხსნა რაღაც მისწრა-ფება სამშოლო მწერლობის შემო-საღებლად, მაგრამ თითქო თესდადე კვდება. ქართლის ცხოვრებაში აქაი-არის, მაგ., წმ. ნინოსაგან თვის ცხოვ-რების დაწერიება და მთარისაგან „წერბოთიანის“ კითხვა, მაგრამ ნუ დი-ვიწყებთ, რომ ფარნავაზიდან ქრისტიანობის შემოღებამდე ვეგარანამ ხეთ-სა თუ ექსტრა საუფლებელ ვანწილა. მეს-ხეთი თითონ ქართლზე პირველად პოლიტიკურ მართა არა მდგარა, მა-გრამ თუ იმისმა კილომ მწერლობა-ში მოქალაქობა და ისეთიერა მართად კლასიკურ პერიოდის განმავლობაში, ამის მიზეზი იყო ორი ვეგარება: განათლება და პოლიტიკური ძლიერ-ება.

მესხეთის მეკიდრთა შორის თითქ-მის მერე საუკუნეებამდე იყვნენ იმათი მიღებული მთარგმნელის მწერლობაში. პირველი მთარგმნელი მესხეთი იყ-ენენ. დღესაც არსებობს პირვანდელი „დავით მესხეთის ენაზედ. სასულიერო მწერლობაზედ მესხეთი საფრთხილად გამოვიდნენ. თითონ რუსთველი, შავთელი და ბეერის სხენი მესხეთი იყენენ. ხანდახან სხვა თემთაგანც გამოვიდნენ მწერალინი, მაგ., იმე-რეთის მოხე ბონელი, დუშეთის ჩა-ხრუხამე, მაგრამ იმთავაკი ნაწილად ატყეობდნენ მსხურ-ქართლის ზედმო-ქმედება ან ვეგარებებს თავის მიზე-ზს ახალის. ძველად სამცხე-საათა-ბაგო ბერძენების გავლენის ქვეშ იყო და ქართლი ხომ, მაშინველი კაბლა-კი, სული იმათ დელოა, ქრისტიან-ობა იქედან ვეგარცვლდა; წმ. ნინო ქართველთა განმანათლებელი ჰინის ქალი იყო და ათ-ცამეტი სირიელინი მამანერ, რომელთაგან სამდამოდ

ლოც თავისის ნამოხის აცენთან ზის“, ამ როდესაც გამოჩინდის სწავლულს უჩვენებენ უფრო მკირე ადგილს? ისტორია საესეც ამცანებთა და შე-ცლომებით, რაღად სხვისა ჰეფსა მხო-ლოდ მიტების უმადლოეს მწერალებად და მინარცთა ნაპირება და ხე-ობების-კი ჩრდილში სტავებს. ხოლო ვინაგა-კი ხშირად დამოკიდებულთა და დაიწყებულთა შორის აღნიშნავს ხოლმე თავისი მიერ ჩრდილად...

3. ჭანდკებასა. აღმანიის გულმაც იცის თავისებუ-ლი მოქცევა და უტყვევა ზღვასა-გითი, ხან ჩვენ ავადმდებობთ ხოლ-მე, იმის წყალბობით, რომ სხვები უწიროდ არიან; ხან ჩვენი სხეობარი უწიოება იქაქება ჩვენთა მახლობელ-დან და მოყვასთა დიდება გააჩრილო-რანდა და შევაკიროს. ჩვენ გვეგარ-ხობდენ ერთას და იმავე დროს კერ-პოსა და არარაობის შექმნა. არარა-ობა ჩვენი მახლობელია და კერპო-კი ეწოდება იმ პირველად ნახულს კაცს, რომელიც ჩვენს სახულს ცოტადიანდ განსხივანებს.

საშუალ საუკუნეებში ნარეკვას თავისი წმინდა ჰუდა—ოლაფი, შე-ცამაც მორიდ იმა თავისა ჰყოლიდა და თავიანთი სწავლებითა ენათა დიდს ოჯა-ხში, გამოავლიდა სტებს ამ მხრიდ და ძველთა წესსა და რუსულს გადაუ-ცინა, ვინადგან მან პირველი თავისი ქანდკება სწავლულს არგუნა, მე-ორე და მესამე—პოეტებს, მეოთხე—ქალაქის წარმომადგენელს, მეხუთე—სახეობისა და, დასასრულ, მეექვსე იმპერატორს. ვერც ენა-კი ამ ქვე-ენაში, სადაც იმდენი სისხლის ღრვა და ბოძოლა ყოფილა, წარსულთა სა-ხსოვრთა შორის ტყუილად დაიწყე-ბთ ძმენას ქანდკებას რომელისამე გამოჩინდის მეომრისა, რომლის ფრთებით მორთული მუხარადი ცად იყოს ამაყად აღმართალი.

სიკაცსებლს მოისაზრს, ვინადგან თქვენ თითონ შეგპარეთ და მივირდეთ მაშეაღნი თქვენის სახელისა და განცხადებთა შეწყობითა *.

სიკოლო ტყუილის ოცნებით გულს არ ვიკეთებთ, ვიკო, რომ არაინი მო-მისმენს, არაინ მიპრმუნებს, ყოველი თვისიქმნება ქვეყნად ცხოვრებელთა მწე-რალი და უსინდისობა მებედავამომ-ცემელია. დეე ჩემი სიტყვები კლდესა და ღრეს, ხოლო ჩემსას მანიც არ მოვიშლი და, ამ ხელად, მკითხველს მიგმართავ:

„მითხარით ერთი, რაღად ჰყიდულვით იმას, რაც თქვენის აზრით უქმნიის და უფარგისა? იცით, რომ თქვენ თქვენის ჰატიც-ცემითა და თავიანთ მხარს აძლევთ უღირსს ლიტერატურ-რას და ფეხზედ აუწებთ? თუ თქვენი უფლი არა, სადაცელი ოციანი დღის სა-ნათლეს ვერ გაიკიდებ. უთქვერდ მწერალი იძულებულ იქმნებოდა მხო-ლოდ თავისის ასობამწერობისთვის ეწერნა და ამას-კი, მერმუნეთ, იგი არ იზამს. მამ ვერე, ნუ სჩიოთ, რომ დიდ-ძალი უსარგებლო და მავნებელი ნაწერები განზად და ვეგარცვლადო, — თქვენ თითონ არა ხართ ღირსნი იმა-ზედ უკეთესის ლიტერატურისა, იმა-

მელსაც ჰყიდულვით და ჰკითხვე-ლობით! *.

2. დავიწყებულნი.

მეთაურად დავიმა, ხალხის დასა-ხავად, იმის წინაშე მუხლის დრეკა მოწყალეების მოსაპირებლად და ამას-თან მოუწინებთან ბრძოლა იმასა მნიშვნავს, რომ კაც თავის თავს არ ეკუთვნოდეს და დეე ყოველ და ეამ ყოველ მიშში იყოას, რომელიმე ჩე-ნი ნაკულდებენა არ გამოავლდა-ენა და მტერს იარაღ არ ჩაუტვრა ხელშია. ხოლო ჩრდილში შრომა იმ ასაპარებზედ, სადაც მოწოდებულ ხარ, თავისუფლად აღმანიად ყოფნის მოასწავებს.

სახელისა და დიდების სასჯელი ის განსხვავებაა, რომელიც არსებობს ამ სახელისა და დიდების მოსაპირებელ ტანჯვათა და იმ ჯილდოს შორის, რომელიც შემდეგ მიეგება. ამ ქვეყ-ნის დიდებულთა საფლავის ქვაზე აღ-ნიშნული უნდა იყოს მაცხადარის სიტ-ყვები: „მათ თვითანთ ხეცერი მიი-ყვებ ამ სოფელადან“. შესქმნეს ხეე-ლი და, როგორც სენეკა აშობას, მთელი თავისი სიკაცსებლ ტანჯავს მხოლოდ იმ რამდენისამე სიტყვის გა-მო, რომელიც იმის საფლავზე იქმ-

ნება ზედ-წარწერილი. დაიწყებულთა ვეგებუდა სულ სხვა გეგმა: * ერთ-გულა და მკირეთი მადლობელი ყო-ფილა მუშაკო, შენ ღობის ხარ შე-ხეიდ სინარულს უფლისა შენი-სასა *.

დაიწყებულთა შრომა უფლის შე-საწერებელი ყულბობა, რომელიდანაც ერთი თვითანთს სიმადრესა ჰმეკენ, იმათის ყეთიდობობის საუფლებელი და საძირკველია. სულ უბრალო მე-ში, რომლის სახელიც მიეწყებულა „შეღის-შეღობა მიერ, უმინმენლო მეცხერელი, რომლის საფლავს ვეგარ-კი არ ამწვენებს, სინარითი რომ სიტქვის კაცა, უფრო მეტის სასა-ეგარის ღირსია, ვიდრე ვინმე ბედი-საგან განსხვავებულთა.

ის დიდება და ჰატივი, რომელიც ვარის-უფროსს მიეცება, მხოლოდ ამონი არის უბრალო, როცა იგი ვა-რის-კაცებზედ ვაუწივებდნენ, იმ ვა-რის-კაცებს, რომელნიც ვამარჯვებ-და ბრძოლაში დემხარენენ. თუ გულ-ზედადობა და თავის ამყარა და იმდენად ამ მოავლობას, როგორც დამოკიდებულ იქმნება წამოყურე-ბული, როცა მეფის ხადლზედ ეტ-ყიან: „ჩემო მეგობარო, იმ დღის უმტრები ადგილი დაიჭირე, რომე-

ბა დაარღვეოს და იმით საშარის მდგომარეობაში ჩააგდოს ყოველი...

ბოლოს თავისი სიტყვა კეთილმოვიდა მარკიზმა ასე გაათავა: „მონიგონით, რომ მშვილობა რუსეთსა და გერმანიას შორის წინშეა მდგომარეობას ავტორისთვის...“

წერილი ამებო

თეონიში შემოქალაქი ჩამოვარდნილია და ყველ ცხარი ვაჭრობა შეუწყობია. —მერიველს დარს ქალს ფიგერს გარდაუხედავია, რომ ყველაზე ზღვარები მქვანა საუარესეთია, რადგან იქ ყველაზე ხალხი უნარით უმწველი იხადება...

—ალფონს დიდ ამ დღევანდისთვის ახლს რომანს მწერარის დაჭრებას თურქი. ათხუთვლის ეწოდება „La Douleur“. ამას გრად დღეს დაუწერა ერთი კვლევა სხვა რომანი სიყვარულისა და ენკადა ლევიასა; რომელსაც ეწოდება „La Petite Parisienne“.

—პარიის საქალაქო სასწავლებლებში კარგი ცვლილება მოუვლინა, ყველა სსს. წყვედომ დაუარსებია პირი პუაივი, რათა პირველი შემწეობა ახდენდეს ახლოვინონ, თუ ენიცილას განად ვინმე აგად.

—სულგობა დოქტორს ქნს აგვისონს, რომელიც რომის მართლიერებს ასწავლიდა და უწინ ციერისს უნივერსიტეტში, ამ დღევანდელ დროს დოქტორის კონკრეტული სტრუქტურა შეიქმნა და მისი დანიშნულება, საზოგადო მართლიერების დედა-აზრებზე, განსაზღვრებით, იმ დედა-აზრებზე, რომელიც ქალის სსს-ს უზრდველობის მდგომარეობას შეეხება...

დეკემა

ბმლინი. იმპერატორმა გილველმმა თავისი სიტყვაში, რომელიც ფრანკ-ფურტიში (მდ. ოდერზე) წარმოხატა, სხვათა შორის მოიხსენია „შემდეგი: ხოლო მე ერთა რამ მინდა თქვამდე...“

ალმანახი. ეგვიპტე ოსმალეთის თანხმობით წინააღმდეგობა გამოაქვს. 6 აგვისტო. სმასტროპოლი. დიდი მთავარი კონსტანტინე ნიკოლოზის ძე მოკლეს და ნაშუადღევს ოთხს საათზე საგანგებო მატარებლით წვიდა პეტერბურგს.

პარიში. მადონს მუშების ყრილობაზე უფროსმა სეკრეტარმა გამოაცხადა, რომ საკანო ფული არ არის წინააღმდეგობის დასწავლად. ამიტომ ვისაც როგორც სურს, ისე მოიქცეს. მუშებმა მოიხმინეს სეკრეტარის მოხსენება და გადასწყვიტეს განაგრძონ მუშაობა.

ბმლბრანი. ხმა დაღის, რომ 18 ეკენისთვის ბოლგარია დამაულებელი სახელმწიფოდ უნდა გამოაცხადონ; ოსმალეთის სამხედროდ მიეცემა 30 მილიონი ფრანკი.

პარიში. ავიენის არქივანზე მიუღეს ლემეს მეტად დიდძალი დახალი. ქვეითი ჯარი ხმამაღლა დაიღობდა და მფრთხილად დიდძალს და დაყენებულს ხალხს. ლილიშიაქ ბულნაქეს მომარტობა და მათი მოწინააღმდეგეთა შორის; ზოგიერთი, ჯგუფად შეკრებულნი, დღის ორ საათამდე დარჩნენ დიდ მფრთხილად და ახალი იქმნენ განმეულნი.

ბმლბრანი. ხმა დაღის, რომ 18 ეკენისთვის ბოლგარია დამაულებელი სახელმწიფოდ უნდა გამოაცხადონ; ოსმალეთის სამხედროდ მიეცემა 30 მილიონი ფრანკი.

პარიში. ავიენის არქივანზე მიუღეს ლემეს მეტად დიდძალი დახალი. ქვეითი ჯარი ხმამაღლა დაიღობდა და მფრთხილად დიდძალს და დაყენებულს ხალხს. ლილიშიაქ ბულნაქეს მომარტობა და მათი მოწინააღმდეგეთა შორის; ზოგიერთი, ჯგუფად შეკრებულნი, დღის ორ საათამდე დარჩნენ დიდ მფრთხილად და ახალი იქმნენ განმეულნი.

ბმლბრანი. ხმა დაღის, რომ 18 ეკენისთვის ბოლგარია დამაულებელი სახელმწიფოდ უნდა გამოაცხადონ; ოსმალეთის სამხედროდ მიეცემა 30 მილიონი ფრანკი.

ბოლოის მიერ. პოლიციამ 14 კაცი დააპატიმრა. პარიში. ბიჭის უბანში მიუღეს ლემეს მეტად დიდი ალიაკითი იყო. ბულგარზე. იქ, სადა არის რედაქცია განხეთის „Presse“-ისა, პოლიციამ ძალით გაძევანტა ხალხი წესრიგებს აღსადგენად.

პეტრბურგის ბიურე, ნ აგვისტო

Table with 4 columns: Name, Gold, Silver, Copper. Lists various items and their prices in rubles.

საალმანახრო ცნობანი

ქრისტეს ქვე ჩაქვ ჩაქვ (1888) წელს ნაზა ქვეყნის შემქნა და 7396. მჭვლი ინი დიქტიონი მე-14. ამის ქორნიკონი—გადა 480 წელი. დიქტიონი 1408 წ. და ათავდა 1940 წ. ახალი ინი დიქტიონი მე-4. ამის ქორნიკონი—გადა 44 წელია. დიქტიონი 1944 წ. და ათავდა 2376. 1888 წლის ზედ-ნაგება—25. აგვისტო 31 დღით არის.

9 დღე სამშობათი. მოვიქ. მათის და იაკობის. კათოლი. რომანის. მესხელ. მე-13 რიცხვი თოვის ზოლ-კუთხე, 1305 წ. ჭვიდრისა.—ჭვიმარტი შეადე 12—3. ტვილისში მუზ ამილის 5—14, ჩაღის 6—31, მოვარე 15 დღისა.

10 დღე ოთხშობათი. წამება ღვინო, კათოლი. ლავრენტისავე. მესხელ. მე-14 რიცხვი თოვის ზოლ-კუთხე, 1305 წ. ჭვიდრისა.—ჭვიმარტი შეადე 12—2. ტვილისში მუზ ამილის 5—15, ჩაღის 5—50, მოვარე 16 დღისა.

11 დღე ხუთშობათი. წმ. გასილისა. კათოლი. სხანასი. მესხელ. მე-15 რიცხვი თოვის ზოლ-კუთხე, 1305 წ. ჭვიდრისა.—ჭვიმარტი შეადე 12—2. ტვილისში მუზ ამილის 5—16, ჩაღის 6—48, მოვარე 17 დღისა.

12 დღე შარასხევი. დიღის. ალექსანდრის. კათოლი. გ. გურულიანისა. მესხელ. მე-16 რიცხვი თოვის ზოლ-კუთხე, 1305 წ. ჭვიდრისა.—ჭვიმარტი შეადე 12—2. ტვილისში მუზ ამილის 5—17, ჩაღის 6—47, მოვარე 18 დღისა.

13 დღე შაბათი. დიღისა. მესხელის. კათოლი. კომლიტისა. სომეხ. ნავაგატუნი და ნანატრია. მესხელ. მე-17 რიცხვი თოვის ზოლ-კუთხე, 1305 წ. ჭვიდრისა.—ჭვიმარტი შეადე 12—1. ტვილისში მუზ ამილის 5—18, ჩაღის 6—45, მოვარე 19 დღისა.

14 დღე კერა. დიღისა. მესხელის. კათოლი. ეპისკ. ვაჭვასი. სომეხ. მიცვალეზა უფილად წმ. დიღის-მშობლისა. უფრანს ვერხვე. დღისასწავლი ფიხინის დღევანდისა. მესხელ. მე-18 რიცხვი თოვის ზოლ-კუთხე, 1305 წ. ჭვიდრისა.—ჭვიმარტი შეადე 12—1. ტვილისში მუზ ამილის 5—19, ჩაღის 6—44, მოვარე 20 დღისა.

თიხის წითელი ზური 1-ის სარის. 5 2- 3 3- 3 ჯვარის მამის ზურის დაჯეში 1-ის სარისისა. 5 მე-2 სარისისა. 4 მისას სარგი. 8 2 7 სუვი. 14 ცხურის სარგი 1-დის სარისისას. 8 ღირას სარგი. 2

განცხადებანი

საქალაქო პირველ-დაწყებითს სასწავლებლებში მოაძვინებთ მიღებენ ამავე აგვისტოს 25-დამ, საათის 9-12 დღით. სწავლა დაიწყება სექტემბრის 1-დამ. სასწავლებელი იქონივებიან: 1) შიდა დავითის (ქართული), მთაწმინდის მეიდანზე, 2) გუგისა (ქართული), ანდრეას ქუჩაზე, № 21.

ქ. გორში, ოლობის ქუჩაზე, თეოდოსის სახლში გაიშროვ ერთ-კლასიანი კურსი სასწავლებელი დავითის. ამ სასწავლებელს სავანად აქვს მისცეს ყმაწვილებს პირველ-დაწყებითი სწავლა-ცოდნა და აგრეთვე მოაშუალოს იგინი სამოქალაქო და სასულიერო სასწავლებლების პირველ კლასებში შესასვლელად. მოკლეს ყმაწვილებს დიქტიონი 25 მაისიდან ითვლებიან. სწავლის ფასი თითოზედ თვეში 2 მათით.

ბუილისი

წერა-კითხვის გამსრავლებელ საზოგადოებას ქანკელარის წესთსაწარმოთა ისეადას.

ქანკელარის მიერ

შედგენილი წიგნები: ა) საქართველოს საკვლევისა ისტორია (ფასი 45 ჯ.); და ბ) საქართველოს მოკლე ისტორია (სამა ბახა).

მეორეში. უნდასწავლო გამოცემა საგრო განათლების სამინისტროსგან გამოწვეულია იმ სასწავლებელთათვის, რომლებსაც „მოკლე სასწავლო ქართულ ენას“ (სამა. მახს., 24 ოქტომ. 1884 წ., № 6037).

დღივად და ისყლად წერა-კითხვის სამსახურად მი და ჩარკიანის მალხაზი.

ქართული მწერლობა (მეხუთმეტე საუკუნეში) წ. ჭვიდრისა. ფასი 20 კაპ.

გიორგის სურნელოვანი წყალი.

მსუქად თუ რუსეთის რომელსავე საზარფაურო წარმომტეს მოკროს ისეთა დადი და კარგი სსხელა, რთოკრიფ და მისი სსხელა ჩემს სურნელოვანს წყალს. ამ წყალს უნდა ურთავ სურნელი ნათობიდან, ამასთან სსხელა ფასად ისეადას და კიდევ ამიტომ ყველანი ამკობიან ბენ სსხელა-კოდანს და საზარფაურო წყლესსგე, რთოკრიფ ტანსამოსისა და სსხელა-კოდანს განსსურნელოვანად; ასე ტრსხე წყალს მუღად და ოთხის დანმულ ჭვირის განსსურნელოვანად და სსხ. ამ წყალს ერთი თქვათი თვისეს ის აქვს, რომ ამისა სსხელა-კოდანს დროთა განსსაღობაში არ იტრება, და, ენად ერთსულ უმწარეს სსხელა-სსხელა შეუქვლელი მთასიოხილებსა. დიდად მოსწონელია ჭვირეს სსხელა-კოდანს განსსურნელოვანს და სსხელა-კოდანს განსსურნელოვანს და ადგილებსა. განსსურნელოვან სსხელა-კოდანს სურნელოვანს წყალს ამიტომ აქვს დამწველი, რთოკრიფ სსხელა-კოდანს განსსურნელოვანს (Baux de Cologne), რთოკრიფ კოდანს, აგრეთვე სსხელა-კოდანს განსსურნელოვანს. ასეადას პირიქცაში ყველა დადი მოკრებულს, მოსკოვში—რ. კოდანს და ახს., სიკოდანსა ქრსსხელა. 3—2 (ა.)